

NAUČNÁ STEZKA LITEŇ

Pověst o lesním mládenci

U místní obory se odpradávná scházejí mládenci. Odehrál se tu i příběh mysliveckého mládence Jana, který vyprávěl na přelomu minulého století Antonín Hojer z Korna.

Mládenec Jan sloužil liteňskému pánu a pan lesní do něj vkládal velké naděje, již dávno potřeboval bystrého a odvážného myslivce, který by udělal přítrž spádům pytláků. Myslivec Jan byl kromě své služební horlivosti také po čertech pěkný chlapík. Není tedy divu, že se po něm děvčata ohlížela. On o žádnou z nich nejevil zájem, jednou se ale zamiloval. První verze našeho příběhu praví, že ta dívka byla z Litně a měla modré oči, druhá tvrdí, že patřila na Korno a byla černá jako cikánka, podle třetí pocházela ze Zajíčkova mlýna u Měňan a vlasy jako len jí splývaly do půli zad. Buď jak buď, holka to byla pěkná, ale nedostupná. Možná, že mysliveček udělal chybu, možná, že to byl osud. Nadbíhal naší krásce tak, že pro ni přestal být krásný neznámý, ale obyčejný kocour jako ti druzí.

Vlenecký hajný Janovi naznačil, že když sedí někdo z Korna v liteňské hospodě „U české koruny“ dlouho do noci, pak při cestě domů pytláčí v Oboře.

Mládenec Jan je měl dopadnout. Usedl v Oboře a oči se mu zavíraly, samota a klid uspávaly. Nedřímával však dlouho. Procítl nezvyklými zvuky. To přece nedělají ryby! A už ji viděl, plavala na znak na lesknoucí se hladině, s očima k měsíčním paprskům, bezstarostná. Každý by se podíval, tím spíše Jan. Když vystoupila na hráze, rukama rozhrnula dlouhé vlasy, nebylo pochyb, že mu šťastný osud nabídl neopakovatelnou příležitost. Ulekla se, když stanul proti ní, ale neutíkala, ani se nesnažila skrýt svou krásu. Stáli tak chvíli proti sobě. Snad pochopila, že jí nehrozí nebezpečí.

V tom zazněla rána. Jan se skácel a ze stínu lesa vystoupil pytlák. Co bylo dál, nikdo přesně neví. Přešla léta. Krasavice i pytlák zůstali legendou, jen v Oboře se prý od těch dob myslivec Jan zjevuje v podobě strašidelných bytostí.

Jednou se stalo, že se v korenské hospodě zdržel kolářský tovaryš z Litně. V noci se vydal domů přes oboru. U mostku přes potok se zablesklo a na sněhu se objevil obrovský stín. Stál nad ním černý pes jako chalupa a blýskal ohnivýma očima. Kolařík vzal nohy na ramena, ale ve zmatku a tmě zabloudil. Brodil se sněhem a mlhou až do rána, kdy promrzlý a promáčený přišel znovu do korenské hospody. Horký čaj ho rozehrál a uklidnil, potom pověděl, co se mu přihodilo.

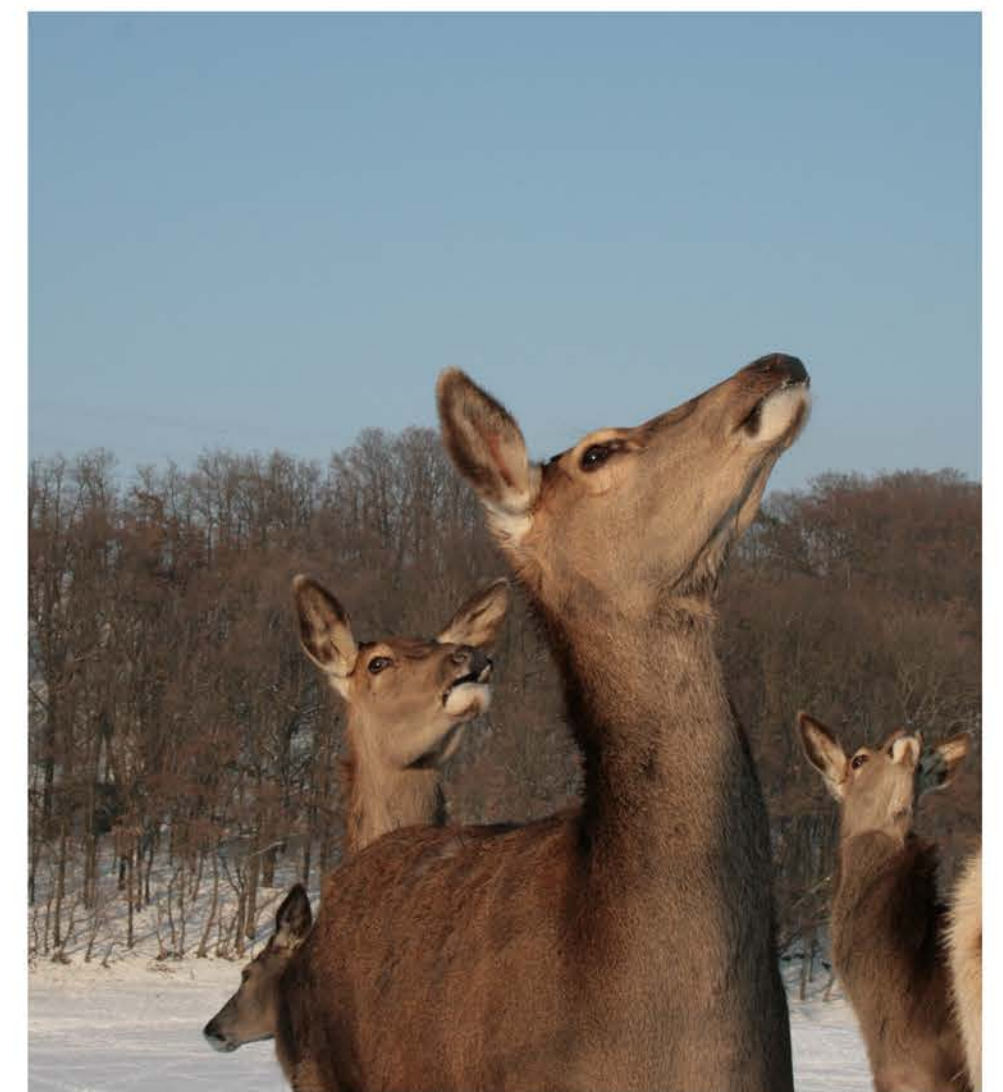
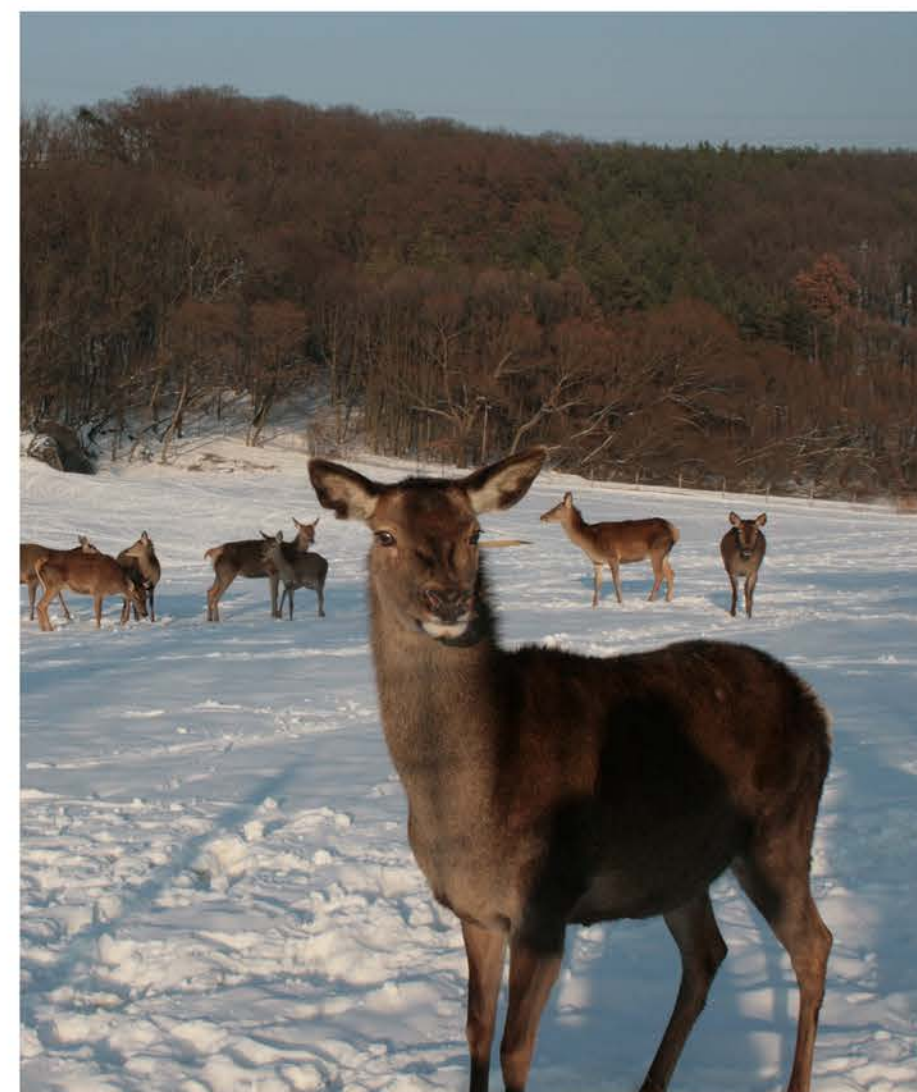
Jaké však bylo jeho překvapení, když od starých hospodářů uslyšel asi tucet podobných případů o strašení v Oboře a historku o mládenci Janovi. Každý z postižených se prý vrátil na Korno, každý byl promáčený, každý bloudil celou noc, ale každý to zatím přežil.

Buď jak buď, Obora stále vábí milence, které nic nezastrašil příběh mládence Jana. V dívčích očích tam při svitu luny každý z chlapců zkrásní a ženskému půvabu tam nikdo neodolá.

Z knihy Z kronik podbrdská, Zdeněk Zdrůbek

Zvěř v oboře

Daněk evropský, také daněk skvrnitý (Dama dama) z čeledi jelenovití s lopatovitými parohy, je evropský jelen, podobný svým zbarvením jelenu sikovi. Samice se nazývá daněla. Daněk pochází z oblastí Středomoří a Malé Asie. První zmínky o jeho výskytu v českých zemích jsou z počátku 16. století. Byl chován až do konce 19. století v oborách. V té době byl vypuštěn do mnoha volných honbišť, kde se nachází dosud. Obývá listnaté a smíšené lesy. Samice s mláďaty a mladší samci žijí v oddělených stádech, dospělí samci jsou většinou samotářští.

Na začátku podzimní říje samci soupeří o výsadní postavení a přetlačují se parohy. Daněk se v říji ozývá chrochtavými zvuky - rocháním, které vzniká vtažením vzduchu do hrtanu. Daněk se v říji páří s více danělamí. Říje ovšem není tak bojovná jako u jelenů. Počátkem léta samice přivádí na svět jediné mládě. To se brzy dokáže postavit na nohy, ale až do stáří několika týdnů většinu času leží. Celkově lze říci, že veškeré projevy (říje, kladení, nasazení paroží atd.) jsou ve srovnání s jelení zvěří posunuté o 3 týdny. Daněk ale ve srovnání s ostatní sparkatou zvěří působí minimální škody. Kohoutková výška u samců se pohybuje mezi 85 až 110 cm, u samic 75 až 90 cm. Bez kelky (ocasu) dosahují délky 130 až 175 cm (samice 115 až 140 cm), ocas pak měří 18–27 cm. Hmotnost samců je 40 až 95 kg, samic 25 až 50 kg. Letní červenohnědé zbarvení je bíle skvrnité. Skvrny jsou v podélných řadách. Břicho, vnitřní strany běhů a zrcátko, tj. bílá plocha v okolí řiti, jsou čistě bílé. Po hřbetě až na špičku ocasu neboli kelky se táhne černý pruh, který lemují i zrcátko. Kelka je poměrně dlouhá a slouží jako dorozumivací prostředek. Černá kelka je totiž dobře znatelná na bílém zrcátku, v klidu zvěř kelkou neustále pohupuje a při úprku je vztyčená. Zimní zbarvení je tmavohnědé. Skvrny jsou nezřetelné, nebo nejsou vůbec patrné. Paroží je lopatkovité s očníkem a opěrákem, na lopatě tzv. dlani má pak zářezy tzv. krajkování. První prstovitý výběžek na spodu lopaty je pak tzv. palec.

Zastavení naučné stezky

1. Vyhlídka Liteň
2. Vyhlídka Svinaře, Hodyně, Hatě
3. Obora
4. Kaplička Korno

Atelier Svatopluk, o. p. s.

KARLŠTEJNSKO
NEJSTARŠÍ TURISTICKÝ REGION

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí

PROGRAM ROZVOJE VENKOVA

